

De tweede wereldoorlog

Van 1 september 1939 door de Duitse inval van Polen tot 2 september 1945 door de Japanse capitulatie (= zich overgeven). Duitsland en Japan zijn de aanjagers van WO2 en hebben allebei 3 motieven:

Duitsland:

1. Het superieure ras → dit komt voort uit de rassenleer:

Volgens Duitsland waren er 3 rassen:

1. Superieure/Duitse/Arische ras → ze moeten Duits bloed hebben (blond en blauwe ogen)
 2. Minderwaardige ras: slavische ras → bijv. andere huidskleur, Aziaten → deze mensen mogen bestaan als ze het superieure ras dienen.
 3. Verderfelijke ras: Joden/ gehandicapten/ homo's etc. → deze mensen hebben geen recht van bestaan.
2. Lebensraum: superieure ras heeft meer leefruimte nodig
 3. Antisemitisme = Jodenhaat, dit is geen uitvinding van de Duitsers maar staat wel centraal bij de Duitsers.

Japan:

1. Superieure ras: Japan dacht dat ze superieur waren in Azië. Zij hadden het recht om andere volkeren te overheersen. De kinderen leerden, tot het verliezen van de oorlog in 1945, dat de Japanse keizerfamilie rechtstreeks van de goden afstammen. Japanners hebben dus een zuivere bloedlijn.
2. Hegemonie = macht, Japan wilde grondgebied veroveren en macht, Japan mocht andere volkeren zoals Korea overheersen, want zij waren het superieure ras, hier waren zij al voor WO2 mee bezig. De industrialisatie was al begonnen, in tegenstelling tot andere Aziatische landen, → grote bevolking. → tekort aan landbouwgrond en grondstoffen, dus gaan ze land veroveren.
3. Economie: Japan was het enige niet-westerse land dat geïndustrialiseerd was (begon in 1870 met industrialiseren), dat zorgde voor problemen: de bevolking groeit → er is niet genoeg landbouwgrond en grondstoffen → ze moeten op zoek naar nieuw grondgebied, maar veel koloniën in Azië zijn van landen in Europa.

Japan heeft geen koloniën en de VS wel, 2 keuzen:

1. De vloot van de VS uitschakelen en daarna land veroveren.
2. Land aanvallen → maar dan zou de VS zich er mee gaan bemoeien.

De directe aanleiding van WO2: Het Gleiwitz - incident.

In de jaren 30 wilde Hitler een Duitse Reich politiek → alle Duitse landen binnen 1 landsgrens. In 1938 beloofde Duitsland aan Engeland en Frankrijk om geen gebied binnen Europa meer te annexeren (= veroveren), maar in 1939 annexeerde Duitsland Bohemen en Moravië/ Tsjechië → dit was om economische en strategische redenen en niet door de Duitse Reich politiek.

Het Gleiwitz incident (dia 3)

Oost - Pruisen lag los van Du maar hoorde wel bij Du omdat Polen toegang wilde tot de zee, daarom wilde Hitler Polen veroveren (Heim ins Reich politiek) → het was de bedoeling dat En en Fa net als altijd stil zouden blijven (appeasement politiek), maar nog steeds wilde Hitler niet de boosdoener lijken voor zekerheid → **het Gleiwitz incident** = In de nacht van 31 aug 1939 laat Hitler Du in Po legeruniformen radiostation Gleiwitz overvallen.--> lijkt of Po heeft gedaan → zonden ook een anti - nazi uitzending uit in Pools om de Duitse aanval te rechtvaardigen → Du noemde het provocatie en viel Polen terug aan → nu hoopt Du dat Fa en En niet in zouden grijpen omdat Polen zogenaamd de eerste actie zou hebben verricht.

De rijksdag (dia 4)

Op 1 september 1939 spreekt Hitler Reichstag toe → Hitler claimt Polen 1^e vijandige actie uitgevoerd waarop Du zou reageren. Hitler vergist zich in toespraak, zegt dat aanval begon op 5.45 in nacht, maar begon op 4.45.

Er is veel agressie tegen burgers, het Du leger stond boven het Poolse leger. Ook SU viel Polen op 1 september 1939 binnen. Du en SU zouden Polen eind september opdelen. (Molotov-Ribbe contract). West-Polen voor Du, oost-Polen voor SU.

Strijd om Po (dia 5)

Afzonderlijk streden Poolse verzetsgroepen tot ver in oktober door, maar omvang nederlaag verschrikkelijk. Poolse leger dat tegen Du vocht naar schatting 70.000 doden, 133.000 gewonden en 700.000 gevangengenomen soldaten te betreuen. Totale aantal Du slachtoffer bedroeg 44.300 waaronder 11.000 doden. Kleine Poolse luchtmacht vernietigd, maar verlies bij de Luftwaffe van 560 vliegtuigen, was verassend hoog. Beschikbare schattingen slachtoffers bij Sovjetinvasie zijn beangstigend. Het Rode leger zou 996 doden en 2002 gewonden tellen, terwijl aan de Poolse kant 50.000 doden zou tellen zonder opgave van gewonden. Het General gouvernement is gebied Polen waar Du wel de baas over is en ook bezet wordt door Du, maar officieel niet bij het Duitse Rijk hoort.

Slaapwandeling (dia 6)

Zodra duidelijk werd Londen en Parijs niet onmiddellijk platgegooid zouden worden door grootscheepse aanvallen vijandelijke bommenwerpers keerde normale leven bijna terug. De oorlog had 'iets vreemds', 'iets van een slaapwandeling' schreef commentator over leven van alledag in Londen. Het lot Polen was bijna vergeten. Tegen Hitlers verwachten verklaarde En en Fa Du op 3 september 1939 de oorlog. Kwamen niet gelijk ten strijden, hadden 7 maanden lang een schemeroorlog. Oorlogsverklaringen waren gestuurd, maar oorlog was dus nog niet 'echt' begonnen.

Depressie (dia 7)

Fa leger voerde enige werkzaamheden aan defensieve posities uit, maar besteedde weinig aandacht aan training. Hun troepen wachtten gewoon af. Deze inactiviteit werkte een slecht moreel en een depressie in de hand (le cafard).

Operatie Weserübung (dia 8)

Operatie Weserübung = het aanvallen van Denemarken en Noorwegen door Du met als redenen:

1. Wilde zeeblokkade voorkomen zodat toevoer vanaf geallieerde landen niet afgesloten zou worden voor Du.
2. Aanvoer van ijzererts veiliggesteld worden, want Du importeerde vanaf Zweden via Noorse havens.

En probeerde invasie te stoppen → lukte niet.

Westfeldzug (dia 9)

De invasie van NL, Be, Lu en Noord-Fa kreeg de codenaam: Fall Gelb. Fall Rot was naam voor verdere onderwerping Fa. Generaal Erich von Manstein was hoofdaanvoerder van aanval op westen. Aanval op westen was Hitler ongewenst, want in oosten was meer te zoeken voor Du → lebensraum. Hitler wilde twee frontenoorlog voorkomen, plan:

1. Oosten veroveren voor grondstoffen + land
2. Westen veroveren
3. Engeland veroveren

Snikkelsnede → plan van Du

Het was onmogelijk om op de Frans-Duitse grens een aanval te doen (Masin Linie). De Fa dachten Du niet in staat was door Ardennen te trekken, dat was een grote fout. Du valt NL aan → als doel de kust en de havens te bezetten en op 10 mei 1940 valt hij ook NL, Be en Lu binnen. NL is niet goed voorbereid op oorlog, NL is niet goed geïndustrialiseerd, maar toch lukt om het langer verwacht vol te houden, 5 dagen hebben Du tegen kunnen houden. De Fa en Be troepen trekken naar NL en Be, maar Du trekt door Ardennen en zo komen de Fa en Be vast te zitten, ze worden afgesloten van medicijnen, munitie etc. Op 14 mei 1940 bombardeert Du Rotterdam, ze dreigen ook Amsterdam en Den Haag te bombarderen als NL niet capituleert, NL geeft zich over. Op 15 mei 1940 geeft ook Be zich over, het von Schlifenplan werkt nu wel.

Winston Churchill (dia 10)

Winston Churchill = een van belangrijkste staatsmannen in WO2, in mei 1940 wordt hij premier van En. Hij regeerde heel anders dan zijn voorganger Chamberlain van de 'appeasementpolitiek', Chamberlain was meer van het toegeven aan Hitler, Churchill gaf niet op.

Val van Parijs (dia 11)

10 mei 1940 = aanval op westen begint

14 juni 1940 = val van Parijs:

binnen 5 weken verovert Du Parijs, overal Parijs waren Du soldaten te zien. Veel Parijzenaren boos op regering omdat ze geen enkele waarschuwing hadden gekregen dat de Du zo dicht bij waren, als ze hadden geweten hadden ze tijd gehad om te vluchten.

18 juni 1940 = Frankrijk wordt veroverd:

Maar niet heel Fa wordt bezet, alleen noorden en kuststrook, rest van Fa was een vrije zone waar de Vichy zich bevindt, **Philip Petain** was de leider van de Vichy, maar hij werkte samen met de Du.

Charles de Gaulle: vocht als officier bij slag van verdun en wilde door vechten tegen Du.

The finest hour (dia 14)

Op 18 juni 1940 geeft **Winston Churchill** (En) belangrijke speech, strijd om Fa over, maar strijd om het VK gaat nu pas beginnen zegt hij. **Volgens hem gaat deze strijd niet alleen over het VK, maar ook over het overleven van de Christelijke wereld en Britse samenleving:**

1. Hitler zal ons op ons eigen land moeten verslaan anders verliest hij de oorlog
2. Als wij Du verslaan kan heel Eu vrij zijn. Zo niet komen we in een soort middeleeuwen uit waarin alles achteruit gaat. Laat ons onze plicht vervullen zodat men in de gs boeken kan zeggen dat dit 'the finest hour' was.

Unternehmen seelöwe (dia 15)

Hitler hoopt het VK zou opgeven nadat Du Fa had verslagen, maar Winston Churchill aan hoofd is daar geen sprake van, wilde koste wat het kost strijd doorzetten. Paar weken na invasie van Fa werd duidelijk En niet wilde capituleren, Hitler maakte plan met codenaam 'unternehmen seelöwe'.

This is trafilgar square (dia 16)

Du konden 'The Battle of Britain' niet winnen, battle werd luchtgevecht tussen Du en GB. Na okt 1940 tot mei 1941 bleven Du Britse steden bombarderen, deden dit om Britten tot overgave te dwingen, maar plan mislukte.

Waarom En won (dia 17):

- 1) Britse vliegtuigen waren beter omdat Britten grote technologische voorsprong hadden.
- 2) Ook produceerde GB meer vliegtuigen.
- 3) Britse vliegtuigen waren voorzien van radar waarmee ze Du vliegroutes konden voorspellen.
- 4) Ondanks GB al snel duidelijk had gemaakt dat geen wapenstilstand wilde sluiten met Du bleef Hitler er op hopen, hoopte dat GB van gedachte zou veranderen als ze een aantal maanden te maken hadden gehad met bombardementen en gevechten op eigen land. Ook wilde Hitler niet zijn volledige troepmacht inzetten, deze had hij nog nodig in zijn strijd tegen Rus.
- 5) Voordeel van afstand. Britten gebruikten minder brandstof, waardoor ze langer in de lucht konden blijven.

Doordat de Britten de oorlog winnen was er meer kans om de oorlog om te draaien.

Slachtoffer van de 'BLITZ' (dia 18)

In winter vliegen en bombarderen moeilijker → minder doden. Daling in mei te verklaren doordat Du legerleiding strijd tegen En grotendeels staakt. Oorlog in het westen van Eu ongewenst, Hitler wilde naar oosten.

De blik naar het oosten (dia 19)

Mei 1941: Du trekt laatste voorbereidingen om SU aan te vallen.

In 1939 hadden Du en SU een niet-aanvalsverdrag getekend (Molotov-ribbetop pact) beide landen wisten dat een oorlog met elkaar onvermijdelijk was. Ze kochten tijd → Hitler wilde twee frontenoorlog voorkomen + SU meer tijd nodig leger uit bouwen en moderniseren. Nationalistische ideologie en communistische ideologie waren tegenpolen. Hitler had al geschreven dat het lebensraum in het oosten lag.

De oorlog in het westen (dia 20)

Oorlog in westen ongewenst, maar noodzakelijk. Door middel van propaganda probeerden Nazi's Du volk over te halen hun boodschap te geloven. Nazi's maakten Du wijs dat Du heel dik bevolkt was en SU heel dun bevolkt.

Operatie Barbarossa (dia 21)

Hitler gaf Wehrmacht (= Du leger) opdracht om voor te bereiden op operatie Barbarossa, **doel:**

1. SU verslaan voor einde oorlog met En, Hitler bewust oorlog En kon langer duren → luchtvloot, vloot + landleger En beter dan Du.
2. **Blitzkrieg techniek** = techniek Hitler. Toepassen op SU → Du vliegtuigen Fa (en dus ook SU) in overmacht vanuit lucht aanvallen zodat verrast.
3. Als SU verslagen wordt trekt En zich ook terug. Hitler samenwerking En en SU voorkomen, dan alleen VS over.

22 uni 1941: Du viel SU binnen:

SU was verrast, in eerste paar uur vernietigde Du groot deel van Russische luchtmacht, daarna volgde reeks grote overwinningen:

- In september sloegen ze beleg voor Leningrad
 - In oktober drongen ze door tot in nabijheid Moskou
 - In oktober bezetten ze in zuiden Rostov aan Don.
- Leningrad
 - Moskou
 - Kiev

Molotov spreekt (dia 23)

SU verrast door DU inval, omdat GB nog niet verslagen was en toch begint Hitler aanval op SU. Minister van buitenlandse zaken spreekt volk toe.

Russische tegenaanval (dia 24)

Eerste maanden gaan aanvallen van Duitsers goed. Afscherming tegen een Aziatisch Rusland vanaf algemene lijn Wolga-Archangelsk werd niet bereikt. Russische leger was nog niet verslagen. In dec

begonnen ze aan een tegenoffensief dat DU weer uit nabijheid van Moskou en Rostov te verdrijven. Duitsers hadden zich alleen niet voorbereid op een wintercampagne.

Fall blau = Du zomeroffensief in 1942(dia 25)

In voorjaar 1942 nemen Duitsers initiatief weer over aan zuidelijke front.--> trekken op naar aan Wolga gelegen Stalingrad en naar olievelden van Kaukasus. Met name strijd rond Stalingrad wordt een prestigeslag tussen Hitler en Stalin. Omdat stad industrieel gezien erg belangrijk is en omdat de stad van Stalin is, zou voor hem enorm verlies zijn.

Order no.227 = order dat op 28 juli 1942 werd ingevoerd door volkscommissaris van defensie van SU
→ Jozef Stalin

Du luchtopname van Stalingrad. (dia 26)

Duitsers hadden uitgezocht welke plekken in stad belangrijk waren. Zo wisten waar wel en niet konden bombarderen. mei 1942 beginnen Duitsers met aanval. lijkt voorspoedig te gaan. Maar daarna keren de kansen.

Operatie Uranus (dia 27)

4/5 van stad was in handen van Duitsers. **November 1942:** lanceerden Russen met enorme slagkracht een succesvol tegenoffensief.

1. Russen probeerden ten noorden en zuiden Stalingrad door Du linie te breken.
2. Zo 22 Du divisies in val. Maar Hitler niet bereid symbool persoonlijke strijd Stalin op te geven en verbood soldaten terug te trekken.
3. Uiteindelijk geeft leger onder leiding **Friedrich Paulus** zich toch over.
4. Du verliest slag om Stalingrad.

Drie dagen na het tienjarige regeringsjubileum maakte Goebbels via zijn Tagesparole aan de Duitse pers de val van Stalingrad bekend. De Duitsers laten het lijken alsof ze gewonnen hebben. Anders zou het Duitse volk zich tegen de oorlog keren en in opstand komen.

Het land van de rijzende zon = Japan

Pearl Harbor 1941 (dia 30)

Relatie tussen JA en VS in jaren 30 en begin van jaren 40 verslechterd. VS was hard tegen JA. VS had een boycot/verbod in voor handel op militair materiaal. Later werd met NL ook geheel verbod in handel. Vloot werd nu aanvallen. Generaal kreeg voor elkaar om aanval te plannen. Vloot ligt bij Oahu.

Het moment 1941 (dia 31)

Op 27 november 1941 vertrokken 6 vliegtuigschepen naar het eiland. Dit gebeurde met een radio stilte → VS niks door. Amerikaanse generaal bang dat hij niet precies wist waar vloot lag, maar JA zal toch niet aan durven om vloot aan te vallen. vliegtuigen stegen op → aanval begon. tweede aanvalsgolf kwam uur na eerste aanvalsgolf. VS beter tweede aanvalsgolf op gevangen. VS versloeg 2 slagschepen, 188

vliegtuigen, 2300 militaire dood, 3 schepen. JA minder verloren. aanval vliegtuigschepen niet in haven. JA hoopte VS niet strijd aan gaan. Deed VS wel. Deze strijd werd na WO II uitgevochten. Ook andere eilanden werden bij JA rijk toegevoegd.

1941 (dia 32)

08-12 Japan verklaart de VS en EN de oorlog

11-12 DU verklaart de VS de oorlog

De dag na de aanval spreekt Roosevelt senaat toe, nadat de VS de oorlog heeft verklaard aan JA.

Dia 29

Ja ging op zoek naar grondstoffen →

1931 Mantsjoerije

1937 delen van China

1941 Frans-Indochina

→ economische sancties westerse landen en VS (olieboycot)

→ einde van sancties als JA bezette gebieden opgeeft

→ voor JA geen optie. JA voor keuze gesteld:

- eerst VS aanvallen (en vloot uitschakelen)
- Eerst imperium met grondstoffen veroveren

→ keuze 1 aan am op Pearl Harbor (dec. 1941) o.l.v Yamamoto

De oorlog in de lucht (dia 35)

Vliegtuigen nieuw wapen in WO II. Baas op land ook baas in de lucht moeten zijn. Ook nieuw bombardementen.

1940-1945 tonnage op DU steden

Tonnage=bombardementen

Sir Arthur Harris= baas van Engelse luchtmacht die zich bezig houdt met bombarderen.

1942 kreeg hij standbeeld+ ridder. Deze man is verantwoordelijk voor bombardementen → doden.

Hamburg is zo erg gebombardeerd dat er meer doden zijn bij een atoombom. Dit is oorlogsmisdaad.

Andere leiders die bombarderen die worden veroordeeld tot dood. Dus die Arthur is er goed vanaf gekomen.

Bij bombardementen zijn burgers de slachtoffers.

D-day → 6 juni 1944 (dia 39)

= keerpunt in oorlog. Er wordt nu ook gevochten in westen. Hierdoor worden de DU gesplitst. Want hebben oorlog in oosten met RU.

Dwight D. Eisenhower wordt later president van VS. Is generaal van de D-Day.

DU werden om de tuin geleid.

Operatie walküre 20 juli 1944 (dia 40)

Von Stauffenberg heeft aanval gepleegd op Hitler door een bom af te vuren. Dit was signaal voor DU dat Hitler in weg stond voor vrede met geallieerden, want oorlog was voor DU niet te winnen.

1944 (dia 42)

25 augustus Parijs terug veroverd
3 september Brussel terug veroverd
4 september Antwerpen terug veroverd
17 september market/garden terug veroverd
27 oktober Tilburg en Den Bosch terug veroverd
29 oktober Breda terug veroverd.

Juli 1943-1944: Van Koersk naar Warschau

Dit is ook een keer punt in de WO II. DU had hier veel tanks verliezen. Het werd dus duidelijk dat DU niet meer kan winnen na de zomer van 1943.

Conferentie van Jalta (4 tot 11 februari 1945)

EN(Chamberlain), VS(Roosevelt), SU(Stalin) gaan bedenken wat er na de oorlog gaat gebeuren:

1. Nooit meer oorlog
2. DU en de hoofdstad Berlijn, wordt verdeeld over de grote drie
3. Schadeloos stelling voor DU
4. Herstelbetalingen
5. PO wordt naar het westen verschoven.
6. Uiterlijk 3 maanden na de kapitalisatie van DU, zal ook de SU deelnemen aan de oorlog tussen JA.

Het einde van het derde Rijk 1944-1945

RU en VS komen elkaar tegen. VS laat RU Berlijn innemen.

Het einde van Hitler in 1945:

30 januari: Hitler spreekt voor de laatste maal tot het DU volk

13 maart: Hitler bezoekt het Orderfront. Vanaf nu blijft hij in de bunker

19 maart: Het Nerobevel

12 april: Franklin Delano Roosevelt overlijdt

16 april 03.00: de aanval op de Seelow Hoogt luidt de Slag om Berlijn in

29 april: Benzine aangeleverd uit de garage van de Rijkskanselarij Hitler en Eva Braun trouwen

30 april: zelfmoord Hitler en Eva Braun rond 15.00. Lijken worden verbrand in de tuin van de Rijkskanselarij

2 mei: De Russen nemen de Rijkskanselarij in Sovjetvlag op de Rijksdag.

8 mei 1945: Einde vechten in West-Europa

Battle of Midway 3-6 juni 1942

Bij Midway (stad) wordt de JA opmars gestopt. De JA verliezen zoveel schepen dat zij niet meer in staat zijn het initieel te nemen op zee.

Nu zijn ze teveel piloten en vliegtuigschepen gesneuveld. Dit is hierdoor een keerpunt in de oorlog. Nu gaan ze een verdediging linie voor de geallieerden aanleggen

Island Hopping

De VS gaan eilanden heroveren richting JA zelf. Heel veel gevochten bij de Island Hopping.

Iwo Jima (19 februari-26 maart 1945) is een van die eilanden. VS heeft het uiteindelijk ingenomen. Hier was een groot vliegtuig, hiervandaan kunnen bombardement vluchten komen op JA. VS zijn bang dat JA een te sterke verdedigingslinie hebben. De VS hebben achter de schermen een atoom bom gemaakt. In augustus is dit klaar, hierdoor worden veel VS soldaten gespaard.

Einde 15 augustus oorlog in Azië.

Opdrachten

1. Stel een top 5 samen van de belangrijkste militaire confrontaties uit WO II, en leg uit waarom die van doorslaggevende betekenis waren voor het verdere oorlogs- verloop.

Antwoorden:

Battle of Britain (juli – okt. 1940 Door de overwinning in de Battle of Britain wist Engeland een Duitse invasie te voorkomen. Ook zou het voor de VS vrijwel onmogelijk zijn geweest zich te mengen in het Europese conflict als Engeland in 1940 door de Duitsers zou zijn bezet.

[Operatie Barbarossa (juni 1941 is geen veldslag, maar wel een heel belangrijk gebeuren, omdat de Duitse invasie de Sovjet-Unie in het kamp van de Geallieerden deed belanden; en het zijn met name de Russen geweest die de zwaarste last van de oorlog hebben gedragen.]

Pearl Harbor (dec. 1941) Na de Japanse aanval op Pearl Harbor verklaarden de VS Japan de oorlog. Nu verklaarde ook Hitler de oorlog aan de VS en werd de oorlog een echte wereldoorlog, waarbij het sterkste land ter wereld in het kamp van de Geallieerden belandde.

Koraalzee en Midway (mei-juni 1942 Na de slag in de Koraalzee en bij Midway had Japan zoveel vliegdekschepen en piloten verloren, dat het niet langer tot offensieve acties in staat was.

Stalingrad (aug. 1942- jan. 1943) De eerste serieuze Duitse nederlaag betekende het keerpunt in de oorlog aan het oostfront (Duitsland was eigenlijk niet in staat de grote verliezen aan soldaten op te vangen), waarna de Russen de Duitsers steeds meer teruggedreven naar hun eigen land.

[Koersk (juli 1943) Na de slag bij Koersk was Duitsland door de grote (tank)verliezen niet meer in staat tot grootschalige offensieve acties.]

D-Day (juni 1944) D-day vormde een mijlpaal in de strijd om West-Europa, omdat deze invasie van de Geallieerden een echte tweefrontenoorlog in Europa inluidde. Atoombommen op Hiroshima en Nagasaki De bombardementen op Hiroshima en Nagasaki luidden de Japanse capitulatie in, waarmee een einde kwam aan het vechten in WO II.

2. Maak een indeling van WO II in verschillende fasen, voorzien van pakkende titel en jaartallen.

Antwoorden:

Fase 1: opmars van de dictaturen (sept. 1939- voorjaar 1942)

Fase 2: stilstand van de dictaturen (voorjaar 1942 – najaar 1942)

Fase 3: terugtocht van de dictaturen (voorjaar 1943- augustus 1945)

